

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság**

végzése

Az ügy száma: Gfv.III.30.329/2022/2.

A tanács tagjai: Dr. Farkas Attila a tanács elnöke

Dr. Gáspár Mónika előadó bíró

Dr. Bajnok István bíró

Salamonné dr. Piltz Judit bíró

Dr. Zumbók Péter bíró

A felperes: felperes1

A felperes jogi képviselője: Németh H. Gábor és Társai Ügyvédi Iroda cím1

Az I. rendű alperes: alperes1

A II. rendű alperes: alperes2

A I-II. rendű alperes képviselője: Ormai, Papp és Társai CMS Cameron McKenna LLP
Ügyvédi Iroda cím2, Okányi Ügyvédi Iroda cím3, Bibók Ügyvédi Iroda cím4, Wolf Ügyvédi
Iroda cím5

A per tárgya: befektetési szolgáltatásra kötött szerződés teljesítése

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: felperes

A másodfokú bíróság neve és a felülvizsgálni kért jogerős ítélet száma:

Fővárosi Ítéltábla 4.Pf.20.126/2022/8. számú ítélet

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Fővárosi Törvényszék 22.P.20.300/2021/20. számú ítélet

Rendelkező rész

A Kúria a felülvizsgálatot megtagadja.

A végzés ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

[1] A felperes keresetében 70.111.450 forint és annak 2020. február 14. napjától számított kamata megfizetésre kérte kötelezni az alpereseket elsődlegesen szerződés teljesítése, másodlagosan kártérítés jogcímén. Elsődleges keresetét a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 6:4. § (2) bekezdésére, 6:29. § (1) bekezdésére, 6:58. §-ára, 6:59. § (2) bekezdésére, 6:48. §-ára, 6:80. §-ára, valamint a befektetési vállalkozásokról és az árutőzsdei szolgáltatókról, valamint az általuk végezhető tevékenységek szabályairól szóló 2007. évi CXXXVIII. törvény (a továbbiakban: Bszt.) 4. § (2) bekezdés 30.a) pontjára, a 71. § (1) bekezdésére és a 111. § (3) bekezdésére alapította, míg másodlagos keresetét a Ptk. és a Bszt. korábban megjelölt szakaszain túl a Ptk. 6:137. §-ára, 6:142. §-ára, 143. § (1)-(2) bekezdésére, 6:542. §-ára. Előadta, hogy javára az alperesek befektetési szolgáltatási tevékenységet nyújtottak úgy, hogy az I. rendű alperessel írásbeli keretmegállapodást kötött, és annak részét képezte a II. rendű alperessel létrejött szóbeli megállapodás is. A megállapodás értelmében az alperesek elsődlegesen hozamgaranciát, másodlagosan hozamígéretet vállaltak arra, hogy a 200.000.000 forintos befektetése után éves szinten 8-10% közötti hozamot érnek el. A II. rendű alperes és ügynöke, Magyarai Attila a saját nevében vállalta a hozamelvárást, az így létrejött szóbeli megállapodás az I. rendű alperes szerződésének részévé vált. A felperes e kötelezettségvállalásra tekintettel kötötte meg a keretszerződéseket az I. rendű alperessel. Befektetése 2018. évet követően a várt hozamot nem érte el, ezért veszteség, illetve elmaradt hozam címén a keresetben megjelölt követelése keletkezett.

[2] Az alperesek ellenkérelme a kereset elutasítására irányult.

[3] Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította. Ítéletének indokolása szerint nem volt alkalmas a felperes előadása és a csatolt elektronikus levelezés az alperesek állított kötelezettségvállalásának bizonyítására, ezért nem volt megállapítható az I. rendű alperes hozamgarancia-vállalása, illetve hozamígérete a befektetési szolgáltatásra vonatkozó szerződés keretében. Amellett, hogy a felperes tényelőadása sem volt egyértelmű a garanciavállalás mértékére és az érintett befektetés összegére, kiemelte az ítélet, hogy a vizsgált okiratok csupán utalásokat tartalmaznak a felperes elvárásával kapcsolatban, de abból nem következik az alperesi kötelezettségvállalás, és az sem, hogy a felek szóbeli egyeztetése kötelmet keletkeztetett volna. Az elsőfokú bíróság sürgőssége miatt mellőzte a tanúbizonyítást a szóbeli megállapodás létrejöttére, mivel a felperes előadása sem volt határozott, illetve mert amennyiben szóban megállapíthatóan létrejött volna megállapodás, az az írásbeliség hiányában érvénytelen lenne a Bszt. 52. § (1) és (2) bekezdésére figyelemmel. A Bszt. 70. § (1) és (3) bekezdése, illetve 71. §-a alapján rámutatott, hozamgarancia-vállalásra – bankgarancia mellett –, valamint hozamígéretre kötelezettségvállalás portfólió-kezeléshez kapcsolódhat, ami a felek között nem jött létre. Egyebekben az I. rendű alperes üzletszabályzata kifejezetten kizárja a hozamgarancia, illetve a hozamígéret vállalását. A Ptk. 6:431. § (2) bekezdése alapján kitért az ítélet arra is, hogy a garanciaszerződést, garanciavállaló nyilatkozatot írásba kell foglalni. Az elsőfokú bíróság mindebből következő álláspontja szerint, ha a felek között szóban létre is jött volna hozamgaranciára, illetve hozamígéretre megállapodás, az az írásbeliség követelményének megsértése miatt érvénytelen lenne.

[4] A felperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 383. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

[5] A jogerős ítélet indokolása szerint a másodfokú bíróság egyetértett az elsőfokú bíróság döntésével és annak indokaival is. A fellebbezéssel kapcsolatban azt emelte ki, hogy a felperes tévesen értelmezte a Bszt. 52. § (1) bekezdését úgy, hogy az nem támaszt alaki érvényességi követelményt a befektetési szolgáltatásra irányuló szerződéssel szemben, mivel csupán a befektetési vállalkozásra telepíti a – szóban is érvényesen megköthető – szerződés írásba foglalásának kötelezettségét. Leszögezte a bíróság, hogy a Bszt. 52. §-a és 53. §-a a szerződésre vonatkozó formai és tartalmi követelményeket határoz meg. A szerződéskötés kötelező formája az írásbeliség, amelyet elegendő a keretjellegű szerződésekre alkalmazni. A vizsgált rendelkezéssel a jogalkotó célja – hasonlóan más, tipikusan pénzügyi vállalkozás terhére rótt kötelezettséghez [1996. évi CXII. törvény (régi Hpt.) 210. § (1) bekezdés; 2013. évi CCXXXVII. törvény (Hpt.) 98. § (2) bekezdés, 279. § (1) bekezdés] – alaki érvényességi követelmény felállítása volt, nem csupán adminisztratív kötelezettség előírása a befektetési vállalkozás számára.

[6] A másodfokú bíróság hangsúlyozta, a Ptk. 6:7. § (1) bekezdésének, 6:63. § (2) bekezdésének együttes értelmezésével a hozamgaranciára, illetve hozamígéretre vonatkozó megállapodás alaki szempontú érvényességéhez az írásba foglalása szükséges. Adott ügyben a felek ilyen tartalmú megállapodása írásban rögzítésre nem került. Mindebből következően az elsőfokú bíróság jogszabálysértés nélkül értékelte, hogy a hozamgarancia, illetve a hozamígéret vállalására vonatkozó szóbeli megállapodás – bizonyítása esetén – alaki okból

érvénytelennek minősülne, minek következtében a szükségtelen bizonyítás mellőzése is indokolt volt.

[7] A jogerős ítélet ellen a felperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet és egyúttal a felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelmet, elsődlegesen a Pp. 409. § (3) bekezdésére, másodlagosan a Pp. 409. § (2) bekezdés a) és b) pontjára hivatkozással. A felülvizsgálni kért jogszabálysértés körében a Bszt. 52. § (1) bekezdését, a Ptk. 6:6. § (1) bekezdését, 6:7. § (1) bekezdését, 6:88. § (1) bekezdését, egyúttal a Bszt. 71. § (1) bekezdését és a Ptk. 6:431. § (2) bekezdését, 6:63. § (3) bekezdését jelölte meg. Állította, hogy a Bszt. 52. § (1) bekezdése a tőkepiaci ügyletek írásban való rögzítését nem azok érvényességi feltételeként szabályozza.

[8] A Pp. 409. § (3) bekezdése kapcsán arra hivatkozott, hogy a jogerős ítélet ellentétes a Kúria Pfv.VII.20.333/2017/7. számú határozat [32], a Gfv.VII.30.099/2020/7. számú határozat [40], valamint a Pfv.VII.21.555/2017/10. számú határozat [17] bekezdésében foglaltakkal. A Pp. 409. § (2) bekezdés a) pontjának első fordulata alapított kérelme körében az előző kúriai határozatokra utalt vissza, és állította, a hivatkozott joggyakorlat egységét bontja meg a jogerős ítélet. A Pp. 409. § (2) bekezdés b) pont mindkét fordulata körében arra hivatkozott, hogy a jogerős ítéletben megjelent téves álláspont súlyos jogkérdést érint, amely társadalmi összhatására nézve is különös jelentőségű. Kiemelte, ha a tőkepiaci ügyletek 99 %-a alaki okból érvénytelen, a szabályozott piaci működés összeomlik. Ha a Kúria a közzétett gyakorlatától eltérne, akkor annak a teljes tőkepiac látná kárát, ugyanis kezelhetetlen, mind az ügyfelek, mind a szolgáltatók, mind a szabályozó hatóság számára megoldhatatlan feladatot jelentene annak kimondása, hogy a szerződést eleve a meghatározott alakkkal kell megkötni. Még súlyosabb annak következménye, ha valamely érvénytelenségi ok (legyen az alaki) utólag is releváns lehet a szerződés keletkezésére visszamenőleges hatállyal. Amennyiben a szerződés megköthető volt alakiság nélkül, írásba foglalása utóbb szükséges csak, a szerződés nem tekinthető érvénytelennek.

[9] A Kúria előjáróban rögzíti, mivel a másodfokon eljáró bíróság azonos jogszabályi rendelkezésre és jogi indokolásra utalással hagyta helyben az elsőfokú ítéletet, a Pp. 408. § (2) bekezdése, valamint a 409. § (1) bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelem elbírálása érdekében a felperesnek engedélyezés iránti kérelmet kellett előterjesztenie.

[10] A Kúria a felperes engedélyezés iránti kérelmét a Pp. 411. § (1) bekezdése alapján vizsgálta.

[11] A kérelemhez kötöttség perjogi szabályából következően [Pp. 2. § (2) bekezdés] – miként azt a felülvizsgálat engedélyezésével összefüggésben már a 2/2017. (XI. 13.) PK vélemény is, majd azt követően az 1/2021. (VII. 12.) PK vélemény (a továbbiakban: PK vélemény) a 6. pontjában értelmezte – a Kúria a felülvizsgálatot kizárólag a fél által megjelölt okból engedélyezheti. Erre figyelemmel a felperes által előterjesztett felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelmet abból a szempontból vizsgálta, hogy az abban előadottakra figyelemmel a jogszabálysértés vizsgálata szükséges-e a Kúria közzétett határozatától való eltérés miatt, avagy a joggyakorlat egységének biztosítása érdekében, illetve a jogkérdés különleges súlya, társadalmi jelentősége okán.

[12] Kiemeli a Kúria, hogy jelen ügyben az engedélyezési kérelem valamennyi vizsgálni kért engedélyezési okot illetően azon a közös érven alapult, hogy a tőkepiaci ügyletek írásban való rögzítését a Bszt. 52. § (1) bekezdése nem az érintett ügyletek érvényességi feltételeként szabályozza.

[13] A Kúria a felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelmet elsősorban abból a szempontból vizsgálta, hogy a jogerős ítélet a felvetett jogkérdésben eltér-e a felperes által megjelölt közzétett kúriai határozatoktól, tekintettel arra, hogy ebben az esetben – eltérően a kivételes engedélyezés további okaitól – a kérelem teljesíthetősége nem mérlegelhető, a Kúria köteles a felülvizsgálatot engedélyezni.

[14] Jelen ügyben a felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelemben előadottak alapján – az alábbiak szerint – a Pp. 409. § (3) bekezdésében foglalt követelmények nem teljesültek.

[15] A PK vélemény 5. pontja értelmében a Kúria a Pp. 409. § (3) bekezdés alapján a közzétett határozatától jogkérdésben eltérő jogerős ítélet miatt a felülvizsgálatot akkor engedélyezi, ha a jogerős ítélet a Kúria által meghozott, a Bírósági Határozatok Gyűjteményében (a továbbiakban: BHGY) 2012. január 1-je után közzétett eseti határozatban kifejtettektől eltérő jogértelmezésen alapul. Az eltérő jogértelmezés tárgya a jogerős ítélet által felvetett, jogértelmezést igénylő elvi jelentőségű jogkérdés, amely a jogerős ítélettel megsértett jogszabály rendelkezésének az értelmezésével, az alkalmazott norma alapvető tartalmával, az ahhoz kapcsolódó esetleges jogkövetkezményekkel függ össze (Kúria Gfv.VI.30.433/2021/2.).

[16] A Pp. 410. § (2) bekezdése az engedélyezés iránti kérelem tartalmi elemeit határozza meg. A Pp. 410. § (2) bekezdés c) pont cd) alpontja értelmében a Kúria közzétett határozatától jogkérdésben való eltérésre hivatkozás esetén a felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelemben meg kell jelölni a Kúria közzétett határozatát és annak azt a részét, amelytől a felülvizsgálattal támadott ítéleti rendelkezés jogkérdésben eltér. Az eltérés megjelölésének konkrétan kell lennie, pontos jogértelmezésre vonatkozó álláspontnak kell ütköznie pontos jogértelmezésre vonatkozó állásponttal. Az engedélyezést kérő félnek be kell mutatnia azt a lényegi háttértényállást, a szükséges ügyazonosságot, ami az összehasonlítás alapfeltétele (Kúria Jpe.II.60.032/2022/5.).

[17] Ha a felülvizsgálattal támadott határozat nem tartalmaz jogértelmezést abban a jogkérdésben, amelyre a felülvizsgálatot kérő fél az engedélyezési okot alapítja, fel sem merülhet annak lehetősége, hogy a Kúria a saját közzétett határozatától való eltérést vizsgálja (Kúria Pfv.I.21.312/2020/3., megjelent: BH2021.165.).

[18] Jelen ügyben megalapozatlanul hivatkozott a felperes az általa – a [12] bekezdésben összefoglaltak szerint – megjelölt jogkérdésben a jogerős ítélet eltérésére a hivatkozott kúriai határozatoktól. A Kúria a megjelölt határozatokban – az alábbiakban részletezettek szerint – nem az engedélyezés iránti kérelemben értelmezett tartalommal és jogkérdésben foglalt állást.

[19] A Kúria a Pfv.VII.20.333/2017/7. számú határozatában a perbeli esettől eltérő, befektetési tanácsadásra [Bszt. 4. § (2) bekezdés 8. pont] irányuló szerződéssel

összefüggésben mondta ki – a felperes által is kiemelt – [32] bekezdésében, hogy annak létrejöttét nem zárja ki önmagában az, ha az ilyen típusú szerződést nem foglalták írásba.

[20] A Gfv.VII.30.099/2020/7. számú ítéletében szintén eltérő jogkérdést, az írásba foglalt keretszerződéshez kapcsolódóan telefonon kötött swap ügyletek alaki feltételeit vizsgálta a Kúria, és a Bszt. 52. § (1) bekezdése, valamint a befektetési szolgáltatási tevékenységet, befektetési szolgáltatási tevékenységet kiegészítő szolgáltatást, valamint árutőzsdei szolgáltatást folytató gazdálkodó szervezet üzletszabályzatának kötelező tartalmi elemeiről szóló 22/2008. (II. 7.) Korm. rendelet (Vhr.) 2. § (1) bekezdésének együttes értelmezésével ennek megfelelően mondta ki a keretszerződés alapján – annak bázisán és keretein belül – telefonon adott konkrét megbízás elfogadásával megvalósult ügyletkötés tekintetében, hogy utóbbinak nem érvényességi kelléke a külön írásba foglalás. A Pfv.VI.21.555/2017/10. számú ítélet szintén a korábban írásba foglalt alap- és keretszerződéshez kapcsolódó, utóbb telefonon létrejött eseti, konkrét ügyletek kapcsán állapította meg, hogy az ilyen ügyletről kapott visszaigazolás fél által aláírt voltának nincs jogi jelentősége az eseti, konkrét szerződés létrejötte vagy érvényessége szempontjából.

[21] A jogerős ítélet a Kúria fenti határozataival nincs ellentétben: nem foglalt eltérően állást a Bszt. 52. § (1) bekezdése értelmezésével a befektetési vállalkozásnak az ügyfélvel kötött szerződés kötelező írásbeli alakjáról, miáltal a Pp. 409. § (3) bekezdésben meghatározott engedélyezési ok nem állt fenn az ügyben.

[22] A Kúria a továbbiakban a felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelmet a Pp. 409. § (2) bekezdés a) pont első fordulata alapján, abból a szempontból vizsgálta, hogy a felperes által előadottak miatt szükséges-e a joggyakorlat egységének a biztosítása.

[23] A Kúria a Pp. 409. § (2) bekezdés a) pontjában szabályozott engedélyezési ok első feltételét a PK véleményben értelmezve úgy foglalt állást, hogy az akkor teszi lehetővé a felülvizsgálat engedélyezését, ha a jogerős ítélet olyan elvi jelentőségű jogkérdést vet fel, amellyel kapcsolatban a Kúria jogegységi határozatában, az általa a BHGY-ban közzétett eseti határozatban még nem foglalt állást, feltéve, hogy a jogértelmezést igénylő elvi jelentőségű jogkérdésben a bírói gyakorlat nem egységes, vagy a joggyakorlattól eltérő bírói döntés megismétlődésének, ezáltal a jogegység megbomlásának a veszélye áll fenn. A fél az engedélyezés alapjául szolgáló, eltérő határozatokat a felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelmében köteles pontosan megjelölni, első fokon jogerőre emelkedett határozatra azonban nem hivatkozhat. A felülvizsgálat engedélyezésére irányuló kérelem kizárólag másodfokon jogerőre emelkedett vagy legfelsőbb bírósági döntésekre hivatkozhat a vizsgált engedélyezési ok körében, kizárva ezzel annak a lehetőségét, hogy a nem végleges, a perorvoslati eljárás hatására utóbb változó ítéletek alapozzák meg a felülvizsgálat engedélyezését.

[24] Jelen ügyben a felperes nem jelölt meg a bírói gyakorlat egységének hiányát alátámasztó, ellentétes tartalmú jogerős, illetve kúriai határozatokat. Előadott hivatkozását tekintve lényegében megállapítható, hogy a felperes valójában a Kúria közzétett határozatában már megadott állásfoglalást és a jogerős ítélet eredményeként az attól való eltérést állította a Kúria Pfv.VII.20.333/2017/7., Gfv.VII.30.099/2020/7., Pfv.VII.21.555/2017/10. számú ítéletei megjelölésével. Ez utóbbi hivatkozása viszont –

tartalmának megfelelően – a Pp. 409. § (3) bekezdése alá tartozó engedélyezési okra tartozott és aszerint volt vizsgálható.

[25] A Pp. 409. § (2) bekezdés b) pontja abban az esetben teszi lehetővé a felülvizsgálat engedélyezését, ha a fél által állított jogszabálysértés vizsgálata a felvetett jogkérdés különleges súlya vagy társadalmi jelentősége miatt indokolt. Megállapítható a rendelkezés első fordulatának teljesülése, ha a vizsgált jogkérdés az egyedi ügyön – különleges súlyára tekintettel – túlmutat, mivel a felülvizsgálati kérelem olyan jogértelmezési kérdést tartalmaz, amellyel kapcsolatban a Kúria korábban még nem foglalt állást; szükséges továbbá az is az engedélyezéshez, hogy valamilyen további, általában a jogegységgel, illetve közvetetten a jogbiztonsággal kapcsolatba hozható fontos ok (például az új típusú ügyek nagy száma) fennálljon, és ennek folytán a Kúria iránymutatása váljon szükségessé.

[26] A 409. § (2) bekezdés b) pontjának második fordulata szerint pedig a Kúria akkor engedélyezi a felülvizsgálatot, ha a fél által állított jogszabálysértés vizsgálata a felvetett jogkérdés társadalmi jelentősége miatt indokolt. Társadalmi jelentősége van az olyan jogkérdéseknek, amelyek a társadalom széles körét közvetlenül vagy közvetett módon érintik, például úgy, hogy a vizsgált jogsértő gyakorlat fenntartása másokat is a jogsértő gyakorlat folytatására ösztönözhet.

[27] A PK vélemény 3. pontja értelmében a felülvizsgálat ezekben az esetekben is csak akkor engedélyezhető, ha a Kúria a különleges súlyú, illetve a nagy társadalmi jelentőségű jogkérdésben korábban még nem foglalt állást jogegységi határozatában, vagy az általa a Bírósági Határozatok Gyűjteményében közzétett eseti határozatban. Nincs szükség például – az egyébként nagy társadalmi hatású – devizahiteles ügyekben a felülvizsgálat engedélyezésére, ha a Kúria az adott kérdésben az említett módokon már állást foglalt, és a jogerős ítélet a Kúria gyakorlatától nem tér el.

[28] A felperes felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelme nem felel meg az előzőekben ismertetett követelményeknek egyik engedélyezési fordulatot tekintve sem, az általa megjelölt indokok nem alkalmasak a felülvizsgálat engedélyezésére. Leszögezi a Kúria, a felperes a Pp. 409. § (2) bekezdés b) pontját illetően is abból a téves – a már kifejtettek szerint megalapozatlan, egyben nem erre az engedélyezési feltételrendszerre tartozó – alapvetésből érvelt, hogy a jogerős ítélet a Bszt. 52. § (1) bekezdésének értelmezése körében a Kúria közzétett határozataival ellentétes, és amennyiben a jogerős ítélet hatályában fennmarad, a Kúria is eltér saját korábbi döntéseitől. Nem vette figyelembe az engedélyezési kérelem e vonatkozásban sem az adott ügyet specializáló körülményt, vagyis azt, hogy nem a felperessel kötött írásbeli keretmegállapodás keretein belül, hanem annak tartalmán kívül esett az a további, szóbeli megállapodásos tartalom, amely a felperes állítása szerint a perben releváns hozamgarancia, illetve hozamígéret vállalására vonatkozott. Ez utóbbi megállapodás létrejöttének bizonyítása és megítélése nem mutatott túl az adott ügyben felmerült jogkérdés vizsgálatán.

[29] Önmagában viszont sem a konkrét ügyben felmerült jogszabálysértés, sem a fél részére értelmezést igénylő kérdések felvetése nem alapozhatja meg a jogerős határozat jogereje feloldásának lehetőségét magában hordozó felülvizsgálat engedélyezését (Pfv.I.20.834/2019/2.).

[30] A kifejtettek értelmében a Kúria nem látta a felülvizsgálatot engedélyezhetőnek a felperes által hivatkozott okokból, következésképpen azt a Pp. 411. § (1) bekezdése alapján megtagadta.

[31] A végzés elleni felülvizsgálatot a Pp. 407. § (1) bekezdés d) pontja zárja ki.

Budapest, 2023. február 21.

Dr. Farkas Attila s.k. a tanács elnöke, Dr. Gáspár Mónika s.k. előadó bíró, Dr. Bajnok István s.k. bíró, Salamonné dr. Piltz Judit s.k. bíró, Dr. Zumbók Péter s.k. bíró

A kiadmány hitelélül: